

MILLARD FILLMORE

Születés:

Moravia, New York,
1800. január 7.

Párt:

Whig Párt

Választási győzelem:

1848 (alelnökként)

Választási vereség:

1856

Házastárs:

Abigail Powers (1798–
1853),
Caroline Carmichael McIntosh (1813–1881)

Halál:

Buffalo, New York,
1874. március 8.

Millard Fillmore magas, divatosan öltözködő férfi volt, aki egyik tanárnőjét vette feleségül. Rendszerint elnyerte a nők tetszését, amikor Angliába látogatott, Viktória királynő is csinosnak találta. Kongresszusi képviselő, majd New York állam számvevője volt, ő tervezte meg az állam pénzügyi rendszerét, amelyet később a republikánusok a nemzeti banktörvénnyel (1861) az egész országra kiterjesztettek.

A rabszolgatartó és a szabad tagállamok ellentétének kieleződése korában Fillmore szerette volna megmenteni mind az uniót, mind a Whig Pártot. A nemzeti egységet azonban csak azon az áron őrizhette meg, hogy engedményeket tett Délnek, s ezzel felháborította pártja radikálisabb tagjait, akik határozott fellépést sürgettek a rabszolgaság ellen. Az elnök támogatta és aláírta a Henry Clay nevéhez fűződő kompromisszumcsomagot, amely Északnak és Délnek tett engedmények sorozatával próbálta elejét venni a régiók közötti konfliktusok kieleződésének.

Kaliforniát szabad államként fogadták be az unióba, Utah és Új-Mexikó territórium lakossága viszont maga dönthetett arról, akarja-e

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK 13. ELNÖKE MILLARD FILLMORE 1850. JÚLIUS 9.–1853. MÁRCIUS 4.

A WHIG PÁRTNAK NEM VOLT SZERENCSEJE. MINDÖSSZE KÉT JELÖLTJÉT SIKERÜLT ELNÖKKÉ VÁLASZTATNIA, DE MINDKETTŐ GYORSAN MEGHALT, A HELYÜKRE LÉPŐ ALELNÖKÖK PEDIG NEM VÁLTOTTÁK BE A HOZZÁJUK FÜZÖTT REMÉNYEKET. AMIKOR AZ ELNÖKNEK JELÖLT ZACHARY TAYLOR TÁBORNOK MELLÉ KERESTEK EGY NÉPSZERŰ CIVIL POLITIKUST, FILLMORE-RA ESETT A VÁLASZTÁSUK. TAYLOR VÁRATLAN HALÁLA AZONBAN A FEHÉR HÁZBA JUTTATTA. VELE IS ÉREZTETTÉK, HOGY NEM NEKI SZÁNTÁK AZ ELNÖKI SZEREPET: EGYIK ALKALMAZOTTJA „MÁSODKÉZBŐL VALÓ ELNÖKNEK” NEVEZTE.

a rabszolgaságot vagy sem. Texas lemondott az új-mexikói területekről, s ennek fejében az Egyesült Államok kormánya magára vállalta államadósságát. A fővárosban betiltották a rabszolga-kereskedelmet, a rabszolgaságot azonban csak azzal a feltétellel, hogy Maryland is felszámolja azt saját területén (erre pedig nem volt semmi esély). Dél megnyugtatóra végül szigorúbb törvénnyel gondoskodtak az északra szökő rabszolgák visszaszolgáltatásáról, s kimondták, hogy a Kongresszus nem avatkozhat bele a belföldi rabszolga-keresked-

lembe. E kompromisszummal sikerült még egy évtizedre megőrizni az uniót, s ezalatt az északi államok olyannyira megerősödtek, hogy a biztos győzelem tudatában szállhattak szembe 1861-ben a függetlenségre törekvő Délel.

Fillmore küldte Japánba Perry kapitány flottáját 1852-ben, mert a hajótörést szenvedett amerikai tengerészeket nem engedték el az országból. Sikerült elérnie, hogy Japán a kanagawai szerződésben (1854) engedélyezze amerikai konzulátus létesítését és két kikötő használatát. Ezzel az Egyesült Államok előkészít-

Millard Fillmore az 1850-es években. Az elnök 1851. december 31-én fogadta az Amerikába látogató Kossuth Lajost a Fehér Házban. Erkölcsei és anyagi támogatást azonban nem nyújtott a magyar szabadságharc újratevéséhez. Úgy fogalmazott, hogy egyénileg rokonszenvez Kossuth „bátor harcával szülőföldje függetlenségéért és szabadságáért”, elnökként azonban ragaszkodnia kell a George Washington által megfogalmazott elvekhez, vagyis nem avatkozik európai ügyekbe.

tette csendes-óceáni terjeszkedését, Japánban pedig felerősödtek a politikai változás és a gazdasági modernizáció iránti igények.

Az elégedetlenkedő Whig Párt a következő elnökválasztásra már nem jelölte Fillmore-t. Négy évvel később viszont kísérletet tett a Fehér Házba való visszatérésre. Az 1856-os elnökválasztáson az Amerikai Pártnak (vagy Csillagos Lobogó Rendjének), a bevándorlók és katolikusok ellen megszervezett mozgalomnak az elnökjelöltjeként indult, de csak a népi szavazatok 22%-át és nyolc elektori szavazatot sikerült elnyernie. ♦